

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Шпуганич І.І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Стаття присвячена аналізу правових підстав припинення благодійної організації в залежності від обраного способу припинення. Досліджено поняття та види припинення таких юридичних осіб. Розмежовано підстави добровільного та примусового припинення благодійних організацій. Особливу увагу приділено аналізу судової практики із вказаної проблематики. Зроблено висновки щодо необхідності вдосконалення чинного законодавства України в аналізованій сфері.

Ключові слова: припинення благодійної організації, ліквідація, реорганізація, примусова ліквідація, добровільне припинення.

Постановка проблеми. В умовах стрімкого розвитку та частих змін у законодавстві України в процесі реформування останнього, дослідження інституту юридичних осіб набуває все більшого значення. Втім, окремі аспекти, а саме припинення цих суб'єктів, заслуговують на особливу увагу науковців. Тим паче, коли мова йде про таких юридичних осіб, як благодійні організації.

Так, в процесі своєї діяльності ці організації постійно знаходяться під прицільним контролем не лише зі сторони тих осіб, з якими вони вступають у правовідносини, але й широкої громадськості.

Втім, як показує практика, чимало проблем виникає в благодійних організацій не в процесі їх безпосередньої діяльності, а саме на етапі їх припинення. Відсутність чіткої регламентації на рівні законодавства підстав припинення таких суб'єктів як благодійні організації призводить до неможливості практичної реалізації закріплених положень та норм. Це зумовлює необхідність детального дослідження існуючих проблем і правових колізій та формулювання пропозицій, здатних вирішити поставлені питання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробка теоретичних та практичних аспектів припинення юридичних осіб здійснювалася визначними дослідниками в сфері цивільного та господарського права. Окремі аспекти вказаної проблематики свого часу були предметом вивчення таких вчених, як С.С. Алексєєв, В.І. Борисова, С.М. Братусь, О.М. Вінник, М.К. Галантич, О.В. Дзера, А.С. Довгерт, О.М. Зубатенко, О.Р. Кібенко, Н.В. Козлова, В.М. Косак, В.М. Кравчук, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць, Р.А. Майданик, В.К. Мамутов, Д.І. Мейер, О.М. Скоропис, І.В. Спасько-Фатєєва, Р.О. Стефанчук, О.В. Титова, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова, Я.М. Шевченко, В.С. Шербина, Г.Ф. Шершеневич, Р.Б. Шишка, Ю.М. Юркевич та інші.

Особливо слід відзначити роботу Літвіної О.Ю., яка, досліджуючи правове положення благодійних організацій в Україні, не лише здійснила аналіз існуючих на той час в законодавстві України норм, але й запропонувала власний перелік підстав припинення благодійних організацій. Втім, з часу написання цієї роботи, законодавство у сфері благодійної діяльності зазнало кардинальних змін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Різноманітні аспекти припинення юридичних осіб досліджувались науковцями у галузях цивільного і господарського права. Своєю чергою, особливості припинення саме благодійних організацій здебільшого залишаються поза

увагою вчених. Це зумовлено, зокрема, вузькою тематикою подібних досліджень та відсутністю зі сторони правників інтересу до наукових розвідок вказаної проблематики. Ще одним важливим моментом є прийняття нового Закону України «Про благодійну діяльність і благодійні організації» від 05.07.2012 р. (далі – Закон), що значно змінив статус благодійної організації. Зазначене обумовлює потребу поглибленого вивчення підстав припинення благодійних організацій, а також визначення перспектив його удосконалення в аспекті реформування вітчизняного законодавства.

Метою даної роботи є аналіз правових підстав припинення благодійної організації, як юридичної особи, в залежності від способу припинення.

Виклад основного матеріалу. При дослідженні правових підстав припинення благодійної організації, як юридичної особи, першочергово слід проаналізувати загальні норми ЦК та ГК України. Так, відповідно до чинної редакції ст. 59 ГК України припинення суб'єкта господарювання здійснюється лише відповідно до закону [1]. Своєю чергою ст. 104 ЦК України передбачає, що юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації [2].

Принципово важливою відмінністю між цими способами припинення юридичної особи є наявність чи відсутність правонаступництва. Так, у випадку ліквідації права та обов'язки, що належали вказаній особі, припиняють своє існування, відтак, не можуть належати комусь іншому у майбутньому (чи то іншій юридичній чи то фізичній особі). На противагу цій ситуації, при реорганізації юридичної особи вся сукупність її прав та обов'язків переходить до тієї (тих) організації, що створюється в процесі припинення.

Зважаючи на викладене вище та беручи до уваги специфіку кожного із наведених способів припинення благодійної організації, їх доцільно аналізувати окремо, аналізуючи при цьому підстави припинення організації як при реорганізації, так і при ліквідації.

Свого часу Грибанов В.П., як і Братусь С.М., пропонував 2 групи підстав припинення юридичної особи, а саме пов'язані з: 1) настанням юридичного факту чи події (наприклад, закінчення строку); 2) вольовим моментом [3, с. 32]. Втім, з такою класифікацією навряд чи можна погодитися, адже жодна юридична особа не може бути припинена лише у зв'язку з настанням певного юридичного факту чи події. В будь-якому випадку необхідним є прийняття певного вольового рішення та дотримання встановленої законом

процедури припинення організації. Адже неможливо є ситуація, коли до Єдиного державного реєстру вноситься запис про припинення юридичної особи лише зважаючи на той факт, що закінчився строк, на який вона була створена. При цьому, жодного рішення учасників, органу управління чи суду винесено не було, комісія з припинення не створювалася, вимоги кредиторів не задовольнялися і т.д.

Досліджуючи підстави ліквідації благодійної організації, перш за все важливо розділити їх на дві групи: загальні та спеціальні. Перші притаманні благодійній організації з огляду на те, що вона є юридичною особою, відтак з таких підстав може бути ліквідована будь-яка організація. Своєю чергою, друга група існує у зв'язку з особливим правовим статусом благодійних організацій та їх значенням для суспільства.

Загальні підстави ліквідації благодійної організації містяться у ст. 110 ЦК України і напряму залежать від суб'єкта, який прийняв рішення про ліквідацію. Виходячи зі змісту ст. 110 ЦК України та ст. 18 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [4] рішення про ліквідацію юридичної особи вправі приймати орган управління, уповноважений на це установчими документами, або ж суд. Це свідчить про існування двох видів ліквідації: добровільної та примусової (судової).

У випадку добровільної ліквідації підставами для прийняття відповідного рішення згідно з положеннями законодавства України можуть стати закінчення строку, на який було створено організацію, досягнення мети, для якої її було створено, а також інші підстави, передбачені установчими документами.

У своєму дисертаційному дослідженні Літвіна О.Ю. наводить власний перелік підстав добровільної ліквідації власне благодійних організацій, до яких пропонує включити такі:

- втрата інтересу до подальшого продовження благодійної діяльності;
- недоцільність подальшого здійснення благодійної діяльності;
- недостатність матеріальних коштів для заняття благодійною діяльністю;
- інші підстави, передбачені в установчих документах [5, с. 148].

Ми загалом підтримуємо висловлену науковцем позицію, але хотіли б звернути увагу на кілька важливих моментів.

Як показує практика, у своїх установчих документах благодійні організації в більшості встановлюють досить абстрактну мету, як от наприклад, «розвиток відповідальної та ефективної благодійної діяльності задля розвитку українського суспільства» [6] або ж «здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства та окремих категорій юридичних та фізичних осіб, сприяння реалізації благодійних програм духовної, соціальної реабілітації малозабезпечених, безробітних, інвалідів, дітей-сиріт, людей ув'язнених та звільнених з місць позбавлення волі, а також безпритульних» [7]. Ці та інші приклади свідчать про спроби зазначення мети створення останньої охопити якомога ширше коло проблем, вирішення яких потребує сучасне суспільство. Таким чином, по своїй суті цілі, для досягнення яких створюються благодійні організації, є невичерпними і не можуть бути досягнуті взагалі.

Однак, ми не можемо погодитися з думкою Літвіної О.Ю., яка пропонує не відносити до підстав добровільної ліквідації благодійної організації досягнення мети або настання строку, на який створювалася благодійна організація, «оскільки ті цілі, які ставить перед собою благодійна організація самі по собі є невичерпними, тобто діяльність таких організацій не може обмежуватись рамками часу або досягнутим результатом» [5, с. 148]. Хоча серед створюваних благодійних організацій практично не зустрічаються такі, які б мали чітко регламентовану мету, досягнення якої можливо взагалі або ж обмежено певними часовими рамками, для прикладу, надання допомоги для проведення ремонту спортзалу у СШ № 23 або ж надання допомоги в підготовці команди «Лелека» до конкурсу талантів, що проводиться у 2020 році, категорично відмовлятися від наведених вище підстав добровільної ліквідації благодійних організацій видається не зовсім обгрунтованим.

Крім цього така запропонована науковцем підстава ліквідації, як недостатність матеріальних коштів для заняття благодійною діяльністю, також потребує, на нашу думку, певних коректив. Ми вважаємо, що незначна кількість або ж взагалі відсутність матеріальних коштів у благодійної організації не може бути підставою для ліквідації останньої. Так, беззаперечно для заняття благодійною діяльністю бажано мати певну майнову базу, але сучасне розуміння поняття благодійної допомоги включає в себе також і особисту допомогу, надання якої не потребує фінансових затрат. Окрім цього, благодійна організація вправі здійснювати господарську діяльність без мети одержання прибутку, що сприяє досягненню її статутних цілей (ч. 4 ст. 16 Закону). Наведені вище положення відкривають нові горизонти для тих благодійних організацій, що мають бажання працювати в обраному напрямку, відтак, недостатність матеріальних коштів не повинна ставати для них підставою прийняття рішення про ліквідацію.

Аналіз установчих документів існуючих благодійних організацій дає можливість зробити висновки про те, що в процесі створення організації засновники мало замислюються, а то й взагалі не думають про її припинення. Таким чином, формулюючи в установчих документах підстави ліквідації благодійної організації, засновники просто дублюють норми чинного законодавства України. З-поміж досліджених документів лише у статуті Добровеличківського благодійного фонду «ПАТРІОТ» містилися спеціальні положення щодо підстав прийняття рішення про добровільну ліквідацію фонду. А саме відповідно до п. 12.4 статуту добровільна ліквідація здійснюється на підставі рішення Правління Фонду, а також на підставі письмового звернення Засновника Фонду, або Виконавчого Директора. Правління Фонду розглядає відповідні звернення та за необхідності визначає порядок і строки такої ліквідації відповідно до чинного законодавства України [8]. Очевидно, що у даному випадку можна говорити про невідале формулювання цього положення, адже в певній мірі воно не відповідає нормам чинного законодавства України. Так, Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» дозволяє визначити в установчих документах такої організації лише один орган управління, уповноважений приймати рішення про ліквідацію організації. Тому виконавчий директор, будучи органом управління у вказаній

благодійній організації, вправі лише звертатися до правління фонду із пропозицією прийняти рішення про ліквідацію фонду. З іншого боку, звернення такого змісту, що надійшло до правління від засновника або виконавчого директора фонду, не можна розглядати як обов'язкову підставу для винесення правлінням рішення про ліквідацію фонду, оскільки при цьому можуть бути порушені законні права та інтереси інших засновників фонду або ж бенефіціарів. В той же час, якщо у зверненні міститься обґрунтування певної причини для ліквідації благодійної організації, то правління фонду, приймаючи рішення, в основу останнього ставить не сам факт наявності звернення від зазначених суб'єктів, а конкретні доводи, викладені у ньому.

Така підстава добровільної ліквідації благодійної організації, як недоцільність подальшого здійснення благодійної діяльності, охоплює досить широкий спектр ситуацій. До них можна віднести, як і досягнення мети створення, так і чимало інших. Для прикладу, благодійне товариство «Допоможемо митцям разом» була заснована із ціллю надавати допомогу існуючій громадській організації «Клуб молодих художників». Протягом тривалого часу благодійна організація успішно функціонувала і виконувала поставлені в статуті завдання. Втім, учасниками Клубу молодих художників було прийнято рішення про ліквідацію організації. Таким чином, після проведення процедури ліквідації у благодійного товариства по суті зник бенефіціар. Тобто, в даній ситуації в уповноваженого органу управління благодійної організації є два шляхи виходу із ситуації: або ж приймати рішення про внесення змін в установчі документи, визначаючи іншу ціль діяльності, або також приймати рішення про ліквідацію товариства. При цьому використання таких підстав ліквідації, як досягнення мети чи закінчення строку, на який організацію було створено, навряд чи буде правильно.

У зв'язку з тим, що в процесі створення організації засновники мало уваги приділяють етапу її ліквідації, на практиці склалася ситуація, коли фактично існує багато благодійних організацій, в той же час функціонують лише одиниці. Чимало із «покинутих» благодійних організацій не ліквідується по тій причині, що у них немає підстави для прийняття рішення про ліквідацію: їхня мета досягнута не була, строк, на який організація створюється, теж не визначений, крім цього спеціальних підстав в установчих документах також не встановлено. Виходить, щоб ліквідувати таку організацію потрібно спочатку пройти процедуру внесення змін до установчих документів, передбачивши в них таку підставу ліквідації, як, наприклад, втрату інтересу чи недоцільність подальшого здійснення благодійної діяльності, а вже тоді переходити до самої процедури ліквідації.

Очевидно, що складність цього процесу не спонукає учасників благодійної організації до такого алгоритму дій. Відтак, ми пропонуємо на законодавчому рівні певним чином спростити процес прийняття органом управління благодійної організації рішення про її ліквідацію. Таким чином, вважаємо доцільно викласти ч. 3 ст. 18 Закону у такі редакції: «*Благодійна організація ліквідується у зв'язку з втратою інтересу до здійснення благодійної діяльності, відсутністю бенефіціарів благодійної допомоги, а також в ін-*

ших випадках, передбачених законом чи установчими документами. Рішення про ліквідацію благодійної організації приймає орган управління, уповноважений на це установчими документами благодійної організації».

Як уже було зазначено вище, благодійна організація може бути ліквідована і у примусовому (судовому) порядку. В такому випадку, рішення про ліквідацію організації приймається судом. Цікаво, що підстави для винесення такого рішення поділяються на загальні та спеціальні. Так, загальна підстава передбачена у п. 2 ч. 1 ст. 110 ЦК України, який дає право учаснику благодійної організації або відповідному органу державної влади звернутися з належним судовим позовом у разі, якщо при створенні такої організації були допущені порушення, які не можна усунути [2]. Принципово важливим в даному випадку є не просто наявність порушення при створенні організації, а саме відсутність будь-якої можливості його усунути. Тобто рішення про примусову ліквідацію благодійної організації не повинно бути винесене у разі, якщо, наприклад, найменування вказане в установчих документах зареєстрованої організації суперечить встановленим вимогам. Правильно, на нашу думку, в даному випадку говорити про необхідність органу владних повноважень вказати на наявність такого порушення та зобов'язати організацію його усунути.

Підставами ж винесення судового рішення про примусову ліквідацію благодійної організації можуть стати випадки наявності факту неприйняття засновником рішення про створення організації, або ж факту неучасті засновника в затвердженні установчих документів, чи відсутність в засновника достатнього об'єму дієздатності для відповідних дій, або ж взагалі прийняття рішення про заснування благодійної організації неналежним суб'єктом, наприклад, органом державної влади, органом місцевого самоврядування, іншої юридичною особою публічного права.

Спеціальні підстави для винесення рішення суду про ліквідацію благодійної організації містяться в нормах Закону, який регулює діяльність останньої. Відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 27 цього Закону такими підставами для винесення рішення суду про припинення організації можуть бути:

- 1) використання активів (доходів) благодійної організації з порушенням встановлених цим Законом вимог до здійснення благодійної діяльності, що триває протягом не менш як 12 місяців;
- 2) неможливість самостійної реорганізації або ліквідації благодійної організації у випадках, визначених законом або установчими документами цієї організації [4].

При цьому, наявність хоча б однієї з таких підстав не зобов'язує суд винести рішення саме про ліквідацію організації, адже виходячи з формулювання положення п. 2 ч. 2 ст. 27 Закону суду має певну альтернативу: винести рішення про реорганізацію або ж про ліквідацію благодійної організації. Незважаючи на це, на практиці винесення судового рішення про примусову реорганізацію навіть тяжко уявити. При цьому існуючі види реорганізації – злиття, приєднання, поділ та перетворення – лише підсилюють впевненість в тому, що повинно йтися про добровільний процес, але аж ніяк не примусовий. Адже цілком нереальною виглядає ситуація, коли благодійну організацію всупереч її волі ділять на 2 інші або ж змушують злитися з тре-

тєю благодійною організацією. В такому випадку виникало б чимало труднощів зі складанням передавального акта чи розподільчого балансу. На нашу думку, винесення судового рішення про припинення благодійної організації в розумінні ст. 27 Закону повинно бути своєрідним заходом впливу, тому доцільно говорити про примусову ліквідацію організації. Таким чином, пропонуємо внести зміни у ч. 2 ст. 37 Закону, доповнивши її словами «шляхом ліквідації» після слів «припинення благодійної організації».

Окрім того, необхідно звернути увагу на певну невідповідність між вказаною вище нормою і п. 3 ч. 1 ст. 110 ЦК України. Йдеться про осіб, які вправі звертатися до суду з відповідним позовом. Так, згідно з ЦК України право на звернення до суду про ліквідацію юридичної особи, зокрема і благодійної організації, у встановлених законом випадках має відповідний орган державної влади [2]. В той же час, ч. 2 ст. 27 Закону до осіб, які можуть звертатися до суду з аналогічним позовом відносить державного реєстратора, спеціально уповноважений орган з питань державної реєстрації, а також інших заінтересованих осіб.

Логіка законодавця при формулюванні вказаної норми, на нашу думку, цілком зрозуміла. Діяльність благодійної організації зачіпає інтереси великої кількості осіб, передусім благодійників й бенефіціарів, та пов'язана з багатьма громадськості особливо контролювати використання нею активів (доходів). Беручи до уваги цю специфіку, законодавець прагне надати широкому колу осіб повноваження не лише для контролю, виявлення та усунення порушень, але й для застосування більш серйозного впливу на організації, які використовують власні активи (доходи) з порушенням встановлених вимог, зокрема шляхом їх примусового припинення. Більше того, хто, як не учасник благодійної організації, маючи постійний доступ до документів організації та будучи залученим до її діяльності, зможе помітити нецільове використання активів (доходів) організації. Саме тому, можливість звернення до суду інших заінтересованих осіб, окрім органів державної влади, є, з нашої точки зору, цілком оправданою та обґрунтованою.

Крім того, відповідно до термінології Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» державний реєстратор – це особа, яка перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації, нотаріус (п. 5 ч. 4 ст. 1). Тобто дане поняття не включається у термін «орган державної влади» [9].

Викладене вище зумовлює необхідність внесення змін у п. 3 ч. 1 ст. 110 ЦК України, а саме виключення із нього словосполучення «за позовом відповідного органу державної влади».

Додатково також хотілося б зазначити, що ліквідація суб'єкта господарювання, діяльність якого суперечить закону чи його установчим документам може розглядатися також як адміністративно-господарська санкція відповідно до ст. 247 ГК України.

Окрім цього, ліквідація юридичної особи можлива як і захід кримінально-правового характеру згідно з положеннями розділу XIV-1 КК України [10]. В даному аспекті втрачає свою актуальність пропозиція Літвіної О.Ю. щодо віднесення до підстав примусової ліквідації благодійних організацій за рішенням суду такої, як здійснен-

ня діяльності, забороненої законом. Також ми не підтримуємо думку цього науковця щодо необхідності до вищезгаданого переліку підстав додати ще таку, як невідповідність між цілями благодійної організації та реальною діяльністю, якою вона займається [5, с. 148]. Проблема в такому випадку полягає у відсутності механізму застосування такого положення на практиці. Адже незрозуміло ні хто повинен контролювати і порівнювати цілі з реальною діяльністю організації, а також хто вправі з таким позовом звертатися до суду. Таким чином, на даний час ми не бачимо необхідності в розширенні переліку підстав для винесення судового рішення про примусову ліквідацію благодійної організації.

Щодо підстав реорганізації благодійної організації, аналогічно як і інших юридичних осіб, законодавство не містить особливих положень, а з огляду на уже викладену вище позицію видається, що прийняття рішення про припинення благодійної організації шляхом реорганізації можливе лише у добровільному порядку.

Цікавою є також судовою практика у справах щодо примусового припинення благодійних організацій. По-перше, кількість судових справ з даного питання є незначною. За даними Єдиного державного реєстру за весь період в порядку адміністративного судочинства (тобто за позовом органів державної влади) було розглянуто близько 30 справ про припинення шляхом ліквідації благодійних організацій і жодної про припинення шляхом реорганізації. По-друге, як показує практика, з такими позовами в порядку адміністративного судочинства звертали виключно фіскальні (раніше – податкові) органи. При цьому підставою для звернення до суду була раніше чинна редакція ст. 38 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», яка до підстав постановлення судового рішення про припинення юридичної особи відносила, зокрема, неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону. В порядку ж господарського судочинства справи про припинення благодійних організацій розглядалися лише як справи про визнання благодійної організації банкрутом, що було можливим до 2011 року.

Висновки. Кожна благодійна організація створюється з певною метою, завданнями, кількістю засновників (згодом – учасників), матеріальною базою, тощо. Втім, виклики, які ставлять перед такими організаціями динамічні зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, нерідко призводять до припинення останніх.

Всі підстави припинення благодійної організації поділяються на дві групи: загальні та спеціальні. Перші притаманні благодійній організації з огляду на те, що вона є юридичною особою, другі ж існують у зв'язку з особливим правовим статусом благодійних організацій та їх значенням для суспільства.

Детальне вивчення сучасних положень українського законодавства, судової практики, а також праць вітчизняних вчених, щодо правових підстав припинення благодійних організацій дає можливість сформулювати такі пропозиції по внесенню змін до чинних нормативно-правових актів:

– вважаємо доцільно викласти ч. 3 ст. 18 Закону України «Про благодійну діяльність та

благодійні організації»: «*Благодійна організація ліквідується у зв'язку з втратою інтересу до здійснення благодійної діяльності, відсутністю бенефіціарів благодійної допомоги, а також в інших випадках, передбачених законом чи установчими документами. Рішення про ліквідацію благодійної організації приймає орган управління, уповноважений на це установчими документами благодійної організації*»;

– пропонуємо внести зміни у ч. 2 ст. 37 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», доповнивши її словами «шляхом ліквідації» після слів «припинення благодійної організації». Відтак, дане положення буде сформульовано таких чином: «2. Підставами для постановлення судового рішення щодо припинення благодійної організації шляхом ліквідації за позовом державного реєстратора, спеціально упо-

вноваженого органу з питань державної реєстрації або іншої заінтересованої особи, зокрема, є:

1) використання активів (доходів) благодійної організації з порушенням встановлених цим Законом вимог до здійснення благодійної діяльності, що триває протягом не менш як 12 місяців;

2) неможливість самостійної реорганізації або ліквідації благодійної організації у випадках, визначених законом або установчими документами цієї організації.».

– обґрунтованим, на нашу думку, буде виключення із п. 3 ч. 1 ст. 110 ЦК України словосполучення «за позовом відповідного органу державної влади». Це дозволить розширити коло осіб для звернення до суду про ліквідацію юридичної особи в певних випадках, встановлених законом, що особливо важливо у ситуації з благодійними організаціями.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Цивільний кодекс України 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України – 2003. – № 40-44. – Ст. 110.
3. Грибанов В.П. Юридические лица / В.П. Грибанов. – М.: Юрид. лит., 1961. – 163 с.
4. Про благодійні організації та благодійну діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252.
5. Літвіна О.Ю. Правове положення благодійних організацій в Україні: дис. канд. юр. наук: 12.00.03 / Літвіна О.Ю. – Харків, 2003. – 178 с.
6. Статут благодійної організації «Український форум благодійників» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ufb.org.ua/aboutus/vizitna-kartka/statut.htm>
7. Статут благодійного фонду «Всеукраїнський фонд духовно-соціального розвитку «Світло» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fondsvet.org.ua/wp-content/uploads/2012/11/statut.pdf>
8. Статут Добровеличківського благодійного фонду допомоги «ПАТРИОТ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patriot.dv.kr.ua/statut/6-statut.html>
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31, Ст. 263.
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.

Шпуганич І.І.

Львівський національний університет імені Івана Франко

ПРАВОВЫЕ ОСНОВАНИЯ ПРЕКРАЩЕНИЯ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Аннотация

Статья посвящена анализу правовых оснований прекращения благотворительной организации в зависимости от избранного способа прекращения. Исследовано понятие и виды прекращения таких юридических лиц. Разграничены основания добровольного и принудительного прекращения благотворительных организаций. Особое внимание уделено анализу судебной практики по указанной проблематике. Сделаны выводы о необходимости совершенствования действующего законодательства Украины в анализируемой сфере.

Ключевые слова: прекращение благотворительной организации, ликвидация, реорганизация, принудительная ликвидация, добровольное прекращение.

Shpuganych I.I.

Ivan Franko National University of Lviv

LEGAL GROUNDS FOR CHARITY ORGANISATION'S WINDING UP

Summary

This article analyzes the legal grounds for winding up of charity organisation depending on the chosen method of winding up. The concept and types of legal entities' winding up are examined. Legal grounds of voluntary and compulsory winding up of charity organisations are distinguished. Particular attention is paid to the analysis of court practice in this range of problems. Conclusions on the need to improve current Ukrainian legislation in analyzed sphere are made.

Keywords: winding up of charity organisation, liquidation, reorganization, compulsory liquidation, voluntary winding up.